

FAQ: Veelgestelde vragen over bouwhistorisch onderzoek

convent van gemeentelijke bouwhistorici

Waarom bouwhistorisch onderzoek ?

De gemeente kan een bouwhistorisch onderzoek verplicht stellen als onderdeel van een aanvraag omgevingsvergunning voor het wijzigen van een gemeentelijk- of rijksmonument. Een bouwhistorisch onderzoek levert inzicht en kennis over monumentale en bouwhistorische waarden van uw gebouw (inwendig en uitwendig). Het vormt hiermee een praktische handleiding en basis voor verbouwings- en herstelplannen van uw monument. Ook is het een concreet hulpmiddel bij de beoordeling van uw plan door overheidsinstanties die betrokken zijn bij de bouwplanprocedure.

Wat gebeurt er als ik geen bouwhistorisch onderzoek laat doen?

Het indienen van een aanvraag omgevingsvergunning voor het wijzigen van een monument zónder een bouwhistorisch onderzoek kan leiden tot een niet-ontvankelijkheidsverklaring van de aanvraag of – bij de beoordeling van uw plan door een Monumentencommissie – alsnog tot een verzoek leiden om de betreffende bouwhistorische informatie in aanvulling op het plan alsnog te leveren. Dit alles kan leiden tot onnodige vertraging van uw bouwplan, met alle financiële consequenties van dien.

Een bijkomend voordeel van een bouwhistorisch onderzoek vooraf is dat niet eerder opgemerkte bouwkundige bijzonderheden (in constructief of monumentaal opzicht) tijdens het onderzoek aan het licht kunnen komen. Deze kennis kan onaangename verrassingen tijdens de uitvoering (aanpassingen van het bouwplan) voorkomen.

Wat zijn de Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek?

De *Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek* zijn een gezamenlijke uitgave van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Stichting Bouwhistorie Nederland, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, het Atelier Rijksbouwmeester en de Rijksgebouwendienst. Zij bieden de standaard uitvoeringseisen voor bouwhistorisch onderzoek in verschillende vormen van diepgang. U vindt de *Richtlijnen* via *Links*, onderaan dit document.

Waar moet een bouwhistoricus aan voldoen?

De bouwhistoricus moet in de eerste plaats te werk gaan volgens de Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek 2009. Verder strekt het tot aanbeveling dat de bouwhistoricus is aangesloten bij de Bond voor Nederlandse Bouwhistorici.

Waar vind ik een goede bouwhistoricus?

Erkende bouwhistorici zijn aangesloten bij de Bond voor Nederlandse Bouwhistorici. Zij voldoen aan de kwaliteitscriteria en beroepscode zoals opgesteld door de Bond. Meer informatie vindt u via *Links*, onderaan dit document.

Daarnaast kunt u zoeken naar een bouwhistoricus en/of bedrijf dat werkt volgens de *Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek* en waarbij de onderzoeker een gespecialiseerde opleiding heeft gevolgd en aantoonbare ervaring heeft met het uitvoeren van bouwhistorisch onderzoek.

Kan de architect het onderzoek ook uitvoeren?

De praktijk wijst uit dat een architect in de eerste plaats het belang van zijn of haar opdrachtgever dient. Dat kan uitstekende voorwaarden scheppen voor een zorgvuldige omgang met monumentale en/of bouwhistorische waarden, maar het tegenovergestelde is ook mogelijk. Om ervoor te zorgen dat het onderzoek naar monumentale en bouwhistorische waarden onafhankelijk is, is het van belang om dit door een gespecialiseerd en onafhankelijk onderzoeker te laten doen.

Wanneer moet ik bouwhistorisch onderzoek laten verrichten?

Indien er bij de voorgenomen transformatie cultuurhistorische waarden in het geding zijn, verdient het aanbeveling om enige vorm van bouwhistorisch onderzoek te laten uitvoeren. Hoe eerder in het traject dit plaatsvindt, des te beter kan op de aangetroffen waarden worden ingespeeld.

Hoe bepaal ik welke onderzoeksvragen moeten worden opgelost?

Te veel onderzoek leidt tot te hoge kosten en zijn vaak voor de voorgenomen ingreep niet nodig. Daarom is het van belang van te voren vast te stellen welke vragen precies moeten worden beantwoord. De verantwoordelijke ambtenaar van uw gemeente kan u daar bij helpen.

Wat is een bouwhistorische waardenkaart?

Een bouwhistorische waardenkaart of bouwhistorische verwachtingskaart is een kaart waarop is aangegeven welke panden, complexen of delen daarvan bouwhistorisch zijn onderzocht en of daarbij bouwhistorische waarden zijn aangetroffen. In veel gevallen is een pand nog niet onderzocht en kan er sprake zijn van verwachte bouwhistorische waarden. In een enkel geval is een pand gesloopt of dermate ingrijpend verbouwd dat er sprake is van beperkte of geen bouwhistorische waarden. Meer informatie over de achterliggende methode voor het opstellen van een bouwhistorische waardenkaart vindt u via *Links*, onderaan dit document.

Mijn gemeente beschikt nog niet over een bouwhistorische waardenkaart. Wat moet ik doen?

Een gemeente is gehouden bij een aanvraag in het kader van de Omgevingswet de minimale indieningsvereisten te vragen. Is uw pand geen monument en ook niet gekwalificeerd als karakteristiek/beeldbepalend pand, dan kan een bouwhistorisch onderzoek vrijwel nooit verplicht worden gesteld. Is uw pand een rijks- of gemeentelijk monument, dan wel aangemerkt als karakteristiek, dan kan de gemeente afhankelijk van uw plannen een bouwhistorisch onderzoek verplicht stellen. Vraag uw gemeente om hun beleid inzake bouwhistorisch onderzoek.

Wie betaalt bouwhistorisch onderzoek?

Bouwhistorisch onderzoek wordt doorgaans door de aanvrager betaald, zoals dat ook geldt voor archeologisch onderzoek en milieuonderzoek. In sommige gemeenten bestaat echter een subsidieregeling, waarbij een gedeelte van de onderzoekskosten subsidiabel zijn. En in sommige gemeenten wordt onderzoek verricht door gemeentelijke bouwhistorici.

Hoe moet ik beginnen?

Het verdient aanbeveling om in een vroeg stadium van de planvorming – dus voordat er plannen worden getekend – contact op te nemen met uw gemeente, om noodzaak en diepgang van bouwhistorisch onderzoek te bespreken en eventuele knelpunten op te lossen.

Links

Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek:

<http://cultureelerfgoed.nl/publicaties/richtlijnen-bouwhistorisch-onderzoek>

Bond voor Nederlandse Bouwhistorici:

<http://www.bouwhistorici.nl/Kwaliteitsregister/Kwaliteitsregister.htm>

Over bouwhistorische waardenkaarten:

<http://bulletin.knob.nl/index.php/knob/article/view/101>

<http://cultureelerfgoed.nl/publicaties/bouwhistorisch-onderzoek-werkt>